

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет

Кафедра обліку і оподаткування та маркетингу

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Виконав

студент II курсу

групи ОО – 2м з

освітнього ступеня «Магістр»

спеціальності 071

«Облік і оподаткування»

_____ Екман Роланд Антонович

Науковий керівник

д.е.н., доц.

_____ Ліба Наталія Степанівна

Робота допускається до захисту:

Завідувач кафедру обліку

і оподаткування та маркетингу

д.е.н., професор

_____ Реслер М.В.

Мукачево - 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ САНАЦІЇ	6
1.1. Економічна суть санації як особливого об'єкта бухгалтерського обліку	6
1.2. Бюджетування, як теоретико-методологічні основи обліку, контролю та аналізу заходів санації	16
1.3. Нормативно-правова база обліку в умовах антикризового управління підприємством	24
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СТАНУ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ САНАЦІЇ	35
2.1. Формування фінансових показників в системі обліку та звітності	35
2.2. Використання даних обліку для оцінки фінансової стійкості підприємств	43
2.3. Відповідність стану обліку і контролю вимогам антикризового управління підприємством	58
Висновки до розділу 2	76
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ВІДПОВІДНО ДО ПОТРЕБ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ	78
3.1. Розвиток методології бухгалтерського обліку відповідно до потреб антикризового управління	78
3.2. Поліпшення контрольно-аналітичного забезпечення управління діяльністю підприємств в умовах фінансової кризи	90
Висновки до розділу 3	113
ВИСНОВКИ	117
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	119
ДОДАТКИ	129

ВСТУП

Актуальність теми. Дослідження сучасної економічної ситуації в Україні показують, що кризові ситуації частішають, а їх наслідки набувають все більших масштабів, тому гостро постає питання необхідності формування ефективної системи та обліково-аналітичного забезпечення антикризового управління підприємством. Саме забезпечення антикризової діяльності на постійній основі дає змогу цілеспрямовано формувати ефективну підсистему управління підприємствами в кризових ситуаціях.

Розвиток теорії і практики, пов'язаний із концептуальними положеннями антикризового управління, висвітлено в працях багатьох учених, зокрема в роботах А.П. Балашова, Р.І. Біловол, І.А. Бланка, Ф.А. Важинського, А.Р. Журавської, О.В. Коваленко, Л.О. Лігоненка, Л.С. Ситника, О.О. Терещенка, Е.О. Уткіна, В.В. Чернишова.

Не зважаючи на значну кількість публікацій з даної тематики сьогодні існує ряд невирішених питань цього напрямку, а всі елементи облікової системи підприємства вимагають більш детального дослідження для цілей антикризового управління.

До сьогоднішнього часу бухгалтерський облік вважається лише джерелом отримання фінансової інформації, потрібної для прийняття управлінських рішень. Складові облікової системи не розглядаються у контексті антикризового управління підприємствами.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконана на кафедрі обліку і оподаткування та маркетингу Мукачівського державного університету згідно з планом науково-дослідних робіт за темою: «Сучасні тенденції обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю» (номер державної реєстрації 0116U004820).

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є обґрунтування теоретичних і методичних засад обліково-аналітичного забезпечення антикризового управління підприємством.

Для досягнення поставленої мети дослідження вирішено такі завдання:

– узагальнити та систематизувати інтерпретацію різних теоретичних положень щодо поняття кризової ситуації з метою діагнозу й поглибленого аналізу окремих економічних показників діяльності підприємства;

– поглибити теоретичні дослідження та виявити практичні можливості бюджетування з метою повнішого його використання як механізму антикризового управління підприємством;

– розглянути нормативно-правову базу обліку в умовах антикризового управління підприємством;

– оцінити організацію і методи бухгалтерського відображення фінансових результатів діяльності підприємства та визначення фінансового стану відповідно до вимог антикризового управління;

– розкрити відповідність стану обліку і контролю вимогам антикризового управління підприємством.

Об'єктом дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення управління на ТОВ «Інтер-Каштан».

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні та практичні аспекти створення обліково-аналітичної системи підприємства, спрямованої на виявлення та упередження кризових явищ.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань у роботі використовувалися загальні методи наукового пізнання. Зокрема: теоретичне узагальнення, порівняння та аналогій – для розкриття сутності понять «кризова ситуація», «фінансовий стан», «бюджет», «бюджетування». При дослідженні теоретичних аспектів організації обліково-аналітичної системи застосовано методи індукції та дедукції – для збору, обробки та систематизації інформації щодо предмету дослідження. При дослідженні процесу організації обліково-аналітичної системи були використані методи спостереження, групування. Для обґрунтування можливості поєднання різних складових обліково-аналітичної системи в єдине ціле застосовано метод аналізу і синтезу.

Практичне значення одержаних результатів. Впровадження у практику пропозицій та рекомендацій щодо організації обліково-аналітичної системи на підприємствах дасть змогу своєчасно виявляти симптоми кризових явищ,

планувати і реалізувати превентивні заходи щодо їх запобігання, приймати своєчасні й адекватні управлінські рішення.

Окремі результати дослідження прийняті до впровадження на ТОВ «Інтер-Каштан» (довідка про впровадження № 170 від 19 листопада 2019р.).

Апробація результатів магістерської роботи. Основні положення та результати дослідження, викладені в роботі, пройшли апробацію на: III Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Фінансове регулювання зрушень в економіці України» (м. Мукачево, 20 березня 2019 року).

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст роботи викладено на 117 сторінках друкованого тексту, в тому числі 15 таблиць, 19 рисунків. Робота містить 7 додатків.

ВИСНОВКИ

В відповідності до поставленої мети дослідження одержано такі результати:

1. Узагальнені та систематизовані теоретичні положення процесу розвитку кризових явищ, які обумовлені об'єктивними й суб'єктивними причинами діяльності підприємств. Виникнення кризової ситуації в діяльності підприємства, як зазначено у роботі, призводить до нових якісних змін у його діяльності й навіть банкрутство, що можна розглядати як нові якісні зміни. Прийняття управлінських рішень ґрунтується на інформації, а прийняття рішень щодо діяльності підприємств ґрунтується на бухгалтерській інформації, бо саме вона найбільшою мірою відображає діяльність і стан підприємства. Результати дослідження сприяють наближенню бухгалтерської інформації до реального часу, що дає змогу приймати адекватні управлінські рішення, які враховують зміни у внутрішньому, а головним чином – у зовнішньому середовищі.

2. Проаналізовано можливість реалізації заходів фінансової санації за рахунок зовнішніх і внутрішніх джерел, що дає підстави стверджувати про неможливість використання повною мірою зовнішніх джерел фінансування для поліпшення фінансового стану підприємства, яке перебуває у кризовому стані. Причинами визнано недосконале законодавство щодо діяльності підприємств, які перебувають на межі банкрутства, відсутність можливості залучення фінансування із зовнішніх джерел. Єдиним джерелом поліпшення фінансового стану підприємства є ефективніше використання власних ресурсів підприємства, а це в свою чергу пов'язано з ефективністю системи управління. Виявлення й упередження розвитку кризової ситуації на ранніх стадіях дозволяє зменшити витрачання ресурсів підприємства на подолання цієї ситуації.

3. Фінансова криза асоціюється з неспроможністю підприємства виконати свої зобов'язання, тому в роботі досліджено джерела виникнення зобов'язань й удосконалено їх класифікацію з метою ефективнішого управління ними.

4. Досліджено зарубіжний і вітчизняний досвід застосування бюджетування на підприємствах.

5. У роботі розглянуті теоретичні та методичні підходи до організації

обліково-аналітичної системи, що дає змогу виявити на ранніх стадіях виникнення кризової ситуації у діяльності підприємства і передбачити внутрішньогосподарські заходи протидії її виникненню й на пряму адаптації системи до змін зовнішнього середовища.

6. Головними шляхами запобігання кризи є: оптимізація облікової політики, податкове планування, автоматизація бухгалтерського обліку та удосконалення інформаційних систем, складання прогнозів та планів діяльності.

7. Оптимізація облікової системи у свою чергу включає такі методи: використання різних методів амортизації, проведення інвентаризацій та переоцінок активів, контроль виплат працівникам (заробітна плата, премії, надбавки), створення резервів забезпечення на виплату відпусток працівникам підприємства та виконання гарантійних зобов'язань Використання наведених облікових підходів дає змогу підвищити ефективність діяльності підприємств та результативність антикризових заходів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>